

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale ”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c), 32, 63, 68, 161 - 166 din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Prin Decretul nr. 744-IX din 21 decembrie 2022 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 426-427 la data de 23 decembrie 2022), Președintele Republicii Moldova a promulgat Legea nr. 325/2022 pentru adoptarea Codului electoral. Potrivit art. 244 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, noul cod electoral a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023.</p> <p>De asemenea, la aceeași dată, a intrat în vigoare Legea nr. 336/2022 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 428-430, art. 772).</p> <p>În temeiul art. 25 lit. c), 32, 63, 68, 161 - 166 din Codul electoral nr. 325/2022, în calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale, iar procedura de recepționare a documentelor și a listelor de subscripție pentru desemnarea și înregistrarea candidaților la alegerile locale este prevăzută în regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>De asemenea, potrivit art. 244 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a codului, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor.</p> <p>Astfel, elaborarea și aprobarea unui nou regulament are drept scop ajustarea reglementărilor existente în domeniul aferent, inclusiv prin dezvoltarea noilor prevederi ale Codului electoral nr. 325/2022 și legislației conexe, precum și aplicării uniforme de către subiecții implicați a condițiilor de desemnare a candidaților pentru funcțiile de primar și consilier al consiliului local (de nivelul întâi și de nivelul al doilea), procedura de întocmire, prezentare și verificare a documentelor în vederea înregistrării candidaților din partea partidelor politice, blocurilor electorale și candidaților independenți (grupurilor de inițiativă) la funcțiile de primar și consilier al consiliului local.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale” cuprinde trei puncte, după cum urmează:</p> <p>1) Primul punct prevede aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale, conform anexei.</p> <p>Proiectul de regulament este structurat în șase capitole și 14 anexe care reglementează următoarele aspecte:</p> <p>- Capitolul I conține dispoziții privind obiectul de reglementare, precum și dispoziții generale cu privire la procedura de desemnare a candidaților și cea de înregistrare a acestora în calitate de concurent electoral la alegerile locale. De asemenea, capitolul enumeră principiile ce guvernează activitatea de desemnare a candidaților, precum și procesul de</p>

examinare și verificare a conformității actelor prezentate pentru înregistrarea concurenților electorali;

- **Capitolul II** stabilește particularitățile procedurii de desemnare a candidaților în cadrul alegerilor locale. De asemenea, capitolul enumeră exhaustiv subiecții electorali cu drept de a desemna candidați pentru alegerile locale, în cazul în care întrunesc condițiile stabilite în acest sens. Tot aici, este explicat ce presupune procedura de desemnare a candidaților la funcția de primar și consilier al consiliului local atât în cazul partidelor politice și blocurilor electorale, precum și în cazul candidaților independenți.

- **Capitolul III** enumeră condițiile speciale pentru candidați la alegerile locale pentru a fi aleși în consiliile locale și în calitate de primar. Reglementările propuse au ținut cont și de elementele novatorii în acest sens, și anume condiția de vârstă pentru a candida la funcția de primar, care a fost micșorată de la 25 la 23 de ani. Totodată, au fost specificate particularitățile condiției de deținere a studiilor necesare (cel puțin studii generale obligatorii prevăzute la art. 13 din Codul educației nr. 152/2014) pentru candidații la funcția de primar. De asemenea, pragul de accesare a candidatului independent la funcția de primar este micșorat de la 5 la sută din numărul alegătorilor din circumscripție, dar nu mai puțin de 150 de persoane la 1 la sută, dar nu mai puțin de 100 de persoane.

- **Capitolul IV** conține norme ce vizează condițiile pentru depunerea și recepționarea documentelor aferente procedurii de înregistrare a candidaților în alegerile locale, precum stabilirea locului și timpului eliberării și recepționării documentelor în vederea înregistrării concurenților electorali, constituirea comisiilor pentru recepționarea și verificarea documentelor. Tot aici este menționat că membrii comisiilor vor semna declarații de confidențialitate privind protecția datelor cu caracter personal, conform modelului elaborat de Comisia Electorală Centrală, anexat la proiectul regulamentului.

- **Capitolul V** conține dispoziții care reglementează procedura de depunere a cererii privind înregistrarea în calitate de concurent electoral, cu enumerarea și descrierea documentelor necesare a fi întocmite și prezentate consiliilor electorale de circumscripție pentru înregistrarea candidaților la funcția de primar și/sau consilier al consiliului local în cazul partidelor politice și blocurilor electorale, cât și în cazul candidaților independenți. Documentele descrise și stabilite drept model prin anexele propuse la proiectul de regulament au fost ajustate în concordanță cu noile reglementări ale art. 68 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022. În mod particular, a fost revăzut modelul declarației de avere și interese personale, având în vedere obligația Comisiei de a aproba acest model. De asemenea, capitolul enumeră cerințele față de întocmirea listei de candidați, precum și respectarea condițiilor ce prevăd cota minimă de reprezentare de 40% pentru ambele sexe și poziționarea candidaților pe liste se face conform formulei: minimum patru candidați de același gen la fiecare zece locuri. Tot aici se conțin prevederi explicative privind prezentarea de către partidele politice la Comisia Electorală Centrală a statutului și certificatului de înregistrare la Ministerul Justiției/Agencia Servicii Publice, precum și a modul de prezentare a simbolurilor electorale spre înregistrare.

- **Capitolul VI** conține norme referitoare la înregistrarea concurenților electorali și modificările în listele de candidați înregistrate, retragerea din cursa electorală, și este structurat în trei secțiuni:

a) *secțiunea 1* dezvoltă norme generale referitoare la înregistrarea sau refuzul înregistrării candidaților desemnați în alegeri;

b) *secțiunea 2* conține norme ce vizează condițiile de efectuare a modificărilor în lista de candidați pentru funcția de consilier local, enumeră modificările ce pot fi operate cu condiția respectării cotei minime de reprezentare stabilită la art. 68 alin. (3) din Codul electoral, precum și prevederile legale ce prevăd refuzul efectuării modificărilor;

c) *secțiunea 3* se referă la dreptul concurentului electoral de a se retrage din cursa electorală, condițiile și termenele stabilite în acest sens, precum și cazurile de intervenire a circumstanțelor privind anularea înregistrării.

Anexele la regulament reprezintă modele de hotărâri, procese-verbale și alte acte administrative ce urmează a fi întocmite de către consiliile electorale de circumscripție în activitatea sa și, au ca scop ghidarea și uniformizarea procedurilor și documentației.

2) **Cel de-al doilea punct** vine să abroge hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2584 din 20 august 2019 „Pentru aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 274-278, art. 1477).

3) **Cel de-al treilea punct** se referă la modul/data intrării în vigoare a hotărârii, publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale, potrivit art. 32 alin. (5) din Codul electoral nr. 325/2022.

De asemenea, potrivit art. 32 alin. (3) din același cod, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare în condițiile art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În acest sens, se menționează că hotărârea respectivă va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, prin derogare de la regula generală stabilită la alin. (1) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor fundamentale ale omului sau dacă există alte circumstanțe obiective. Prin urmare, reținem că aprobarea și intrarea în vigoare a noului regulament este prioritară în condițiile în care trebuie stabilite norme care să reglementeze procedura de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale, în termenul stabilit de 244 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, pentru a putea fi aplicabile alegerilor locale generale din toamna anului curent.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După caz, proiectul urmează a fi corelat cu prevederile actelor normative conexe aprobate de Comisia Electorală Centrală.

7. Avizarea și consultarea publică

La data de 13 ianuarie 2023, pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale generale” (nr. 8 din tabelul proiectelor de hotărâri) - link: https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Anun%C8%9B_elaborarea%20hot%C4%83r%C3%A2ri_.pdf.

Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectului de hotărâre se regăsesc pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparență decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, poziția nr. 10 (anul 2023).

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul definitivat va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate de a fi efectuată în condițiile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul va fi remis Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
11. Constatările altor expertize
Proiectul nu cade sub incidența altor expertize în condițiile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Președinta Comisiei Electorale Centrale

Șefa Direcției Juridice